

***Program doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII
Publicznej Szkoły Podstawowej nr 29 w Opolu***

Rok szkolny 2019/2020

Spis treści

Wstęp

I. Podstawa prawna

II. Założenia ogólne programu

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe

V. Warunki i sposoby realizacji programu

VI. Weryfikacja efektów zajęć

VII. Ewaluacja programu

VIII. Przykładowe tematy z doradztwa zawodowego

Wstęp

Wspieranie i przygotowywanie uczniów szkół podstawowych do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych uregulowane jest w polskich i europejskich aktach prawnych dotyczących szkolnictwa i rynku pracy. Młodzi ludzie stojący na progu dorosłości powinni zostać wyposażeni w umiejętności niezbędne do poruszania się na rynku pracy podlegającemu szeregu zmian. Powstają nowe zawody, zmienia się styl pracy, młodzież coraz częściej myśli o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Niekorzystnie na rynek pracy wpływają migracje młodych pracowników oraz szybkie wypadanie z systemu edukacji. W związku z tym funkcjonowanie w nowoczesnym społeczeństwie będącym integralną częścią Unii Europejskiej wymaga aktywnych zachowań i umiejętności do podejmowania trafnych decyzji. Wszelkiego rodzaju wybory dotyczące zdobycia wykształcenia, przekwalifikowania się, czy kwalifikacji zawodowych wymagają coraz większej wiedzy o rynku pracy, rynku edukacyjnym i o sobie samym. Ważne jest by młody człowiek dokonując wyboru związanego z dalszą ścieżką kształcenia kierował się własnymi zdolnościami, pasjami i możliwościami. W tego typu decyzjach powinien otrzymać wsparcie ze strony rodziców, szkoły oraz innych instytucji.

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe*, Dz.U. 2017 poz. 59 z późn. zm.
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty*, Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. *w sprawie doradztwa zawodowego*, Dz.U. 2018 poz. 1675
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. *w sprawie doradztwa zawodowego*, Dz.U. 2019 poz. 325
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. *w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół*, Dz.U. 2019 poz. 639
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach*, Dz.U. 2019 poz. 322

II. Założenia ogólne programu

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników oraz specyfikę typów szkół, systemowej koncepcji doradztwa zawodowego rozumianego jako: uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych oraz uczniów i słuchaczy szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:

- Poznawanie własnych zasobów;
- Świat zawodów i rynek pracy;
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Treści są sukcesywnie pogłębiane/poszerzane w kolejnych latach kształcenia. Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

III. Cel ogólny doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu

W obszarach:

1. Poznawanie własnych zasobów-uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy- uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie- uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych - uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

a. podczas wynikających z ramowych planów nauczania grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego. (10 godzin lekcyjnych w całym roku szkolnym dla klas VII i VIII).

b. podczas:

- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez pedagoga, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji.

- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole

W realizację programu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej powinni zostać włączeni rodzice, przedstawiciele instytucji oświatowych zajmujących się doradztwem zawodowym (m.in. specjaliści z poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli), jednostki samorządu terytorialnego (organy prowadzące szkoły), placówki kształcenia praktycznego oraz otoczenie społeczno-gospodarcze szkół, przez które należy rozumieć pracodawców/przedsiębiorców, organizacje pracodawców, instytucje edukacyjne i instytucje działające rynku pracy (np. powiatowy urząd pracy, Ochotnicze Hufce Pracy), uczelnie wyższe, specjalne strefy ekonomiczne.

VI. Weryfikacja efektów zajęć

Działania realizowane w ramach orientacji zawodowej mają wspierać uczniów w procesie przygotowania do wyboru kierunku dalszego kształcenia i zawodu. W związku z tym podczas zajęć powinno kształtować się u uczniów umiejętność do autorefleksji i samooceny z wykorzystaniem.

VIII. Ewaluacja programu

Efektom ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły, lokalnego rynku pracy. Realizacja programu powinna być na bieżąco monitorowana. Proponowane techniki, np.

- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji oraz zachowań uczniów.

PRZYKŁADOWE TEMATY ZAJĘĆ LEKCYJNYCH W KLASIE VII

Temat	Liczba godzin
Co to jest doradztwo zawodowe, kariera, ścieżka zawodowa?	1
Czym jest rynek pracy, kim jest pracodawca?	1
Kreatywność, co to jest i do czego mi się przyda?	1
Motywacja- czyli co zrobić, aby chciało się chcieć	1
Cechy charakteru -mocne i słabe stron	1
Zdrowie a moje plany zawodowe	1
Kim chcę być? Moje zainteresowania zawodowe	1
Jakie mam umiejętności?	1
Co ma wpływ na moją dalszą drogę kształcenia?	1
Zawody –co warto o nich wiedzieć.	1
SUMA	10

TEMATY ZAJĘĆ LEKCYJNYCH W KLASIE VIII

Temat	Liczba godzin
System szkolnictwa ponadpodstawowego	2
Oferta edukacyjna miasta Opola	1
Kreatywność, co to jest i do czego to mi się przyda.	1
Jak skutecznie poruszać się na rynku pracy.	1
Autoprezentacja. Jak się skutecznie zaprezentować	1
Źródła informacji edukacyjnych	1
Rekrutacja i zasady logowania do szkół średnich	1
Zawody przyszłości	1
Mój świat, moja praca, moja kariera za 10, 20.... lat	1
SUMA	10